Prima instanță: Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) judecător: Eugeniu Beșelea
Dosarul nr. 2r-1766/24
2-23176103-02-2r-05062024

D E C I Z I E
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

5 decembrie 2024 mun. Chișinău

în componența:
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Natalia Mămăligă şi Ala Malîi

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de avocatul Cașu Teodor în interesele lui *****, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2024, în cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Cașu Teodor, reprezentantul reclamantului ***** către ***** privind constatarea simulării contractului și atribuirea unei cote părți din imobil,

c o n s t a t ă:

La data de 08.12.2023, avocatul Cașu Teodor, reprezentantul reclamantului ***** a înaintat cerere de chemare în judecată către ***** privind constatarea simulării contractului și atribuirea unei cote părți din imobil.

Prin cererea de chemare în judecată inițială și cea suplimentară, avocatul Cașu Teodor, reprezentantul reclamantului *****, solicită de la ***** constatarea simulării relative a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-950 din 12.12.2022 cu referire la imobilul cu nr. cadastral 0100313.239.06.034, constatarea faptului că anume ***** și Savva (Pidghirnea) Lucia sunt proprietarii reali ai imobilului sus menționat, atribuirea dreptului de proprietate asupra imobilului sus indicat către ***** și Savva (Pidghirnea) Lucia a câte ½ cotă parte.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12.12.2023 nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă inițial.

Prin încheierea din 21.12.2023, în urma înlăturării neajunsurilor depistate la depunerea cererii de chemare în judecată, s-a acceptat cererea de chemare în judecată depusă inițial și cea de concretizare.

Suplimentar la data de 14.05.2024, avocatul Cașu Teodor, reprezentantul reclamantului *****, a solicitat asigurarea acțiunii, solicitând aplicarea interdicției de înstrăinare a bunului imobil aflat în litigiu, cu nr. cadastral *****

În motivarea solicitării de aplicare a măsurii de asigurare reprezentantul reclamantului a invocat faptul că acestea este necesar pentru a preveni transmiterea proprietății de către Enohov Olesea către o altă persoană înainte de finalizarea procesului.

A mai indicat că din conținutul referinței pârâtei Enohov Olesea rezultă contradicții, odată ce aceasta indică că lucrează peste hotarele R. Moldova, iar în confirmarea posibilității achitării prețului bunului imobil litigios arată veniturile mamei sale, fără a fi demonstrate careva relații de transmitere a acestor bani. La fel, în referință pârâta Enohov Olesea recunoaște faptul că reclamantul a negociat cumpărarea imobilului dat cu antreprenorul. A mai indicat că în urma notificării antreprenorului SRL „Basconslux” despre litigiul în cauză a fost informat că pârâta Savva (Pighirnea) Lucia a recepționat actele pentru imobil și intenționează să-l înstrăineze în cel mai scurt timp, astfel ca să evite partajarea averii comune rezultată din acest imobil.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2024, s-a respins cererea părții reclamante privind asigurarea acțiunii, ca fiind una neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de fond a indicat, că partea reclamantă nu a demonstrat necesitatea instituirii măsurilor de asigurare a acțiunii, cum nici nu a demonstrat existența riscului real, că în cazul neaplicării măsurilor cerute nu va fi posibil de executat eventuala hotărârii de judecată pronunțată în actuala pricină.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, de respingere a cerinței privind aplicarea măsurilor de asigurare, la 24 mai 2024, avocat Cașu Teodor în interesele lui *****, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2024, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii atacate cu soluționarea problemei în fond, prin admiterea cerinței de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii solicitate de partea reclamantă.

În motivarea cererii de recurs partea a indicat, că instanța de judecată nu a examinat incidentul procesual sub toate aspectele și nu atribuit o apreciere corectă circumstanțelor cauzei, nedelimitînd suficient de diligent pericolul emitent de neexecutare a unei eventuale hotărîri, în cazul neaplicării măsurilor asiguratorii.

Or, în cazul imposibilității achitării datoriei, efectele hotărîrii judecătorești s-ar reduce la zero, fiind o justiție pur formală, fiind posibilă survenirea unei pagube iminente, iar ***** în consecință ar fi privat de o partea a patrimoniului său, fapt

care ar duce inevitabil la încălcarea dreptului la un proces echitabil, drepturi consacrate de Constituția RM și CEDO.

Intimații, fiind informați despre examinarea recursului, nu au depus referință la acesta și nu au prezentat opinia sa vis-à-vis de problema dedusă judecății.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentei, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de aceasta în cererea de recurs, coroborate cu legislația pertinentă și materialele pricinii, Colegiul consideră recursul ca fiind unul neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile, calculat de la data comunicării încheierii.

După cum s-a indicat anterior, avocat Cașu Teodor în interesele lui *****, a declarat recurs la 24 mai 2024, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2024. Astfel, Colegiul atestă recursul ca fiind declarat în termen.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. La fel, potrivit art. 181 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea privind asigurarea sau neasigurarea acţiunii poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În corespundere cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea atacată.

Potrivit art. 174 Cod de procedură civilă, la cererea participanţilor la proces judecătorul sau instanţa poate lua măsuri de asigurare a acţiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti.

În conformitate cu prevederile art. 175 Cod de procedură civilă, în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept:

a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

b) să interzică pârâtului săvârșirea unor anumite acte;

c) să interzică altor persoane săvârșirea unor anumite acte în privinţa obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligaţii faţă de el;

d) să suspende vânzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acţiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);

e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

Judecătorul sau instanţa dispune, la cererea participanţilor la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acţiunii care să corespundă scopurilor specificate la art. 174 Cod de procedură civilă, fiind admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acţiunii, dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depăşeşte valoarea acţiunii.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

După cum s-a indicat, la data de 08 decembrie 2023, avocatul Caşu Teodor, în interesele reclamantului *****, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** privind constatarea simulării contractului și atribuirea unei cote părți din imobil.

Concomitent, reprezentantul reclamantului în temeiul art. 174 alin. (1), 175 alin. (1) lit. a), 177 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, a solicitat aplicarea aplicarea interdicției de înstrăinare a bunului imobil aflat în litigiu, cu nr. cadastral *****

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2024, s-a respins cererea părții reclamante privind asigurarea acțiunii, ca fiind una neîntemeiată. În motivarea soluției sale instanța de fond a indicat, că partea reclamantă nu a demonstrat necesitatea instituirii măsurilor de asigurare a acțiunii, cum nici nu a demonstrat existența riscului real, că în cazul neaplicării măsurilor cerute nu va fi posibil de executat eventuala hotărârii de judecată pronunțată în actuala pricină.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, de respingere a cerinței privind aplicarea măsurilor de asigurare, la 24 mai 2024, avocat Caşu Teodor în interesele lui *****, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2024, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a

încheierii atacate cu soluționarea problemei în fond, prin admiterea cerinței de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii solicitate de partea reclamantă.

Colegiul atestă despre corectitudinea și legalitatea soluției date de prima instanță. Or, după cum a fost indicat anterior, conformitate cu prevederile art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 118 coroborat cu art. 121 Cod de procedură civilă, obiectul probațiunii admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii se referă la justificarea de o manieră obiectivă a faptului, că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de partea interesată ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

La capitolul respectiv Colegiul accentuează, că unicul motiv pentru care pot fi aplicate măsurile de asigurare a acțiunii este riscul de a nu fi executată eventuala hotărâre judecătorească pronunțată la acțiunea înaintată de partea reclamantă.

În circumstanțele descrise Colegiul atestă, că instanța de fond corect a concluzionat despre netemeinicia cerinței privind asigurarea acțiunii, deoarece lipsesc dovezi care să demonstreze riscul neexecutării eventualei hotărâri judecătorești.

La fel Colegiul stabilește, că partea reclamantă nu a demonstrat necesitatea aplicării măsurii de asigurare a acțiunii, deoarece nu au prezentat nici o probă, care să demonstreze riscul de a nu fi executată eventual hotărâre judecătorească privind obligarea pârâtului la repararea prejudiciului cauzat reclamantului.

Colegiul în acest sens reține, că potrivit jurisprudenței de principiu a CtEDO, caracterul efectiv al hotărârilor judecătorești presupune nu numai dreptul părților de a-și prezenta argumentele, ci și dreptul acestora de a fi într-adevăr „ascultate”, instanțele de judecată având în consecință obligația de a proceda la o examinare efectivă a susținerilor părților, fiind obligatorie motivarea corespunzătoare a hotărârilor judecătorești. Astfel, un argument al cărui influență poate fi decisivă pentru soluția în speță, necesită „un răspuns specific și explicit” (*Ruiz Torija și Hiro Balani vs Spania, 09/12/1994, Higgins vs Franța 19/02/1998)*.

În speță, Colegiul reține că instanța de fond a avut obligația pozitivă desprinsă *inter alia* din art. 6 CEDO, de a justifica de o manieră obiectivă faptul întrunirii în circumstanțele speței a condițiilor în care legea procesual civilă, admite aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii și anume a faptul că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de intimatul-reclamant ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Or, faptul inițierii unei acțiuni judiciare de recuperare a plăților efectuate în temeiul unui contract de garanție, cât și faptul existenței unor cauze

civile pe rolul instanțelor de judecată, în care recurenta are calitatea de pârâtă sau rea credința recurentei invocată *in abstracto* de către intimată, nu explică de o manieră obiectivă, iminența riscului imposibilității executării eventualei hotărâri pronunțată împotriva recurentei.

În același context Colegiul reiterează, că potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sale, motiv din care în virtutea prezumției legale care operează în favoarea recurentei și care nu pot fi deturnate de o manieră arbitrară în afara unui proces judiciar conform standardelor de echitate stabilit de lege, *„buna credință”* și prezumția nevinovăției până la proba contrarie în acțiunile civile, operează în favoarea recurentei. Or, simplu fapt de inițiere a acțiunii civile împotriva intimatului, nu justifică imposibilitatea executării eventualei hotărâri judiciare sau *„rea credința”* acestuia, prezumția bunei credințe operând până la proba contrarie.

În același context Colegiul reține, că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, legislația națională, trebuie să indice cu o claritate rezonabilă, scopul şi modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminentei dreptului într-o societate democratică *(hot. CC nr. 26 din 23.11.2010, hot. CC 12 din 14/05/2015).* Or, într-un stat democratic de drept protejarea şi promovarea drepturilor şi libertăţilor omului, constituie un principiu fundamental, deziderat suprem *(hot. CC nr. 241/29 din 27.12.2004).*

Raportând principiile constituționale redate, la circumstanțele speței, Colegiul reține că aprecierea subiectivă a riscului imposibilității executării eventualei hotărâri judecătorești, în lipsa unor argumente clare și obiectiv justificate, reprezintă o modalitate defectuoasă de înfăptuire a justiției contrară principiului constituțional al legalității în sensul definit de Curtea Constituțională, *„latitudinea judecătorului”* trebuie să fie determinată de o motivație obiectiv justificată, judecătorul având obligația legală, desprinsă din exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, nu doar de a „cita” prevederile legale și principiile de judecare aplicabile speței, dar de a indica circumstanțele concrete care justifică aplicabilitatea acestora, unei spețe concrete.

Principiul legalității are drept consecință obligativitatea respectării legilor, inclusiv de către forul legislativ suprem al statului, această exigență fiind impusă nu doar indivizilor sau persoanelor juridice, ci și autorităților și instituțiilor publice. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, este important ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost acordate (*hot. CC 22/2015),* instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

Astfel, raportând principiul constituțional expus anterior la motivația din încheierea contestată, Colegiul reține că scopul legal al măsurii asiguratorii, dispusă prin încheierea contestată, este definit la art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă și, în acest sens, deoarece prevederile procesual-civile au un caracter imperativ, nu pot fi supuse unor interpretări extinctive în defavoarea uneia dintre părți sau în sensul extinderii competenților legale atribuite instanței de judecată în materie de ingerință admisibilă în exercițiul unor drepturi garantate de CEDO, în speță, garantate de art. 1 Primul Protocol CEDO, în interesul justiției - asigurarea acțiunii. Or, în încheierea contestată instanța indică corect și întemeiat, din perspectiva exigențelor de probațiune judiciară definite de legea procesual civilă, că simplu fapt al invocării neexecutării unor obligații echivalează cu rea credința pârâtului ar justifica *ipso factum* necesitatea ingerinței în exercițiul dreptului de proprietate, cu titlu de măsură de asigurare a acțiunii și exonerarea recurentei/reclamante de sarcina probațiunii în modul stabilit de legea procesual civilă. Or, în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (4) Cod de procedură civilă, sunt degrevate de sarcina probațiunii doar faptele care, conform legii, sunt prezumate a fi stabilite, inversarea defectuoasă a prezumției negative de care beneficiază intimații până la pronunțarea unei hotărâri definitive, de către instanța de fond, nu poate fi admisă în calitate de motiv al ingerinței în exercițiul unui drept protejat de Convenției, în temeiul art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În același context, Colegiul ține să specifice că prima instanță, respingând cerința reclamantului privind instituirea măsurilor de asigurare a acțiunii, cum și motivarea soluției coroborate cu probele prezentate în acest sens, modul de derulare a raportului juridic și comportamentul fiecăreia din părțile litigante, a ținut cont de proporționalitatea și consecințele acestor măsuri în raport cu fiecare din părți și litigiul propriu zis.

Astfel, din considerente expuse, Colegiul ajunge la concluzia că încheierea contestată este întemeiată, justificarea admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii solicitată de reclamantul/recurent lipsind la moment. Or, materialele și probatoriul prezentat de ultimii sunt insuficiente pentru a concluziona pe marginea riscului invocat, în calitate de temei al aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, iar situația constatată de instanța de fond și de recurs la examinarea pricinii indică la o altă stare de fapt, decât cea pretinsă de recurentă.

În acest sens Colegiul reiterează, că orice restrângere a dreptului de proprietate, poate avea loc doar dacă sunt întrunite exigențele regulii triplului test: limitarea să fie prevăzută de lege, protejează un interes legitim, să fie necesară într-o societate democratică (*Unistar Ventures GmbH contra Moldovei, cererea nr. 21151/04, hotărârea din 09 decembrie 2008; Baroul Partener-A contra Moldovei, cererea nr. 39815/07, hotărârea din 16 iulie 2009*). Or, Convenția vizează protejarea drepturilor de o manieră concretă și efectivă, orice limitări aduse

dreptului protejat de art. 1 Primul Protocol din Convenție, devenit precar, inclusiv prin instituirea unor reglementări și/sau limitări, urmează a fi examinate din perspectiva privării dreptului de substanță (*cauza Sporrong și Lonnroth contra Suiediei din 23.09.1982 Marea Cameră*).

Colegiul reiterează, că potrivit cererii privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii și materialele dosarului, nu se regăsesc dovezi în sensul justificării existenței unui risc iminent de imposibilitate de executare a unei hotărâri judiciare, potrivit pretențiilor reclamantului. Or, simpla înaintare a cererii de chemare în judecată și existența pretențiilor față de pârât, invocate de reclamant și declararea că situația existentă ar putea influința iminența riscului de imposibilitate a executării unei eventuale hotărâri pronunțată în prezenta cauză, nu pot constitui *in abstracto* temei de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, în sensul art. 174 Cod de procedură civilă.

Or, potrivit dispozițiilor art. art. 9, 22, 26 și 27 Cod de procedură civilă, instanța de judecată în procesul civil are un rol diriguitor în organizarea procesului conform exigențelor de contradictorialitate și disponibilitate în drepturi a participanților la proces, nefiind în drept de a interveni în favoarea uneia dintre părți în vederea exercitării în locul părții a sarcinii probațiunii sau propune mijloace de probă în susținerea cerințelor sale.

Mai mult, partea reclamantă nu a prezentat probe care să demonstreze existența riscului imposibilității punerii în executare a unei eventuale hotărârii judecătorești de admitere a acțiunii. Or, judecătorul nu este în drept să dispună asigurarea acțiunii doar reieșind din natura juridică, valoarea pretenţiilor reclamantului şi a înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată, existând astfel riscul de a prejudicia drepturile și interesele legitime ale părților, precum și de a se expune asupra fondului cauzei civile, împuterniciri de care judecătorul nu dispune la examinarea cererii privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii civile.

În acest context, se reiterează că, asigurarea acţiunii civile este o acţiune legală al cărei scop este asigurarea executării unei eventuale hotărârii judecătoreşti de admitere a acțiunii, fără a prejudicia interesele legitime ale părților în litigiu și respectiv, nu este admisibilă aplicarea arbitrară a măsurilor de asigurare a acțiunii, ținând cont de natura juridică și valoarea pretențiilor înaintate, în lipsa argumentelor întemeiate și a circumstanțelor obiective, a probelor pertinente care ar justifica asigurarea acțiunii.

Astfel, din considerentele expuse și în lipsa unor motive obiectiv justificate, privind existența unui risc iminent de imposibilitate a executării unei eventuale hotărâri judecătorești privind admiterea pretențiilor reclamantei, în modul și forma expusă în cererea de chemare în judecată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani)

din 15 mai 2024, prin care s-a respins solicitarea părții reclamante de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul de recurs menționează că, la data de 16 august 2024, litigiul respectiv a fost examinat de către prima instanță, astfel, cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către ***** privind constatarea simulării contractului și atribuirea unei cote părți din imobil, a fost respinsă. Respectiv, a decăzut necesitatea aplicării măsurilor de asigurare.

Ca consecință, în situația anterior descrisă Colegiul constată, că instanța de fond corect și întemeiat a respins cerința părții reclamante, de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de partea recurentă în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocat Cașu Teodor în interesele lui *****.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2024, de respingere a cererii de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii emisă în cadrul cauzei civile inițiată la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Cașu Teodor, reprezentantul reclamantului ***** către ***** privind constatarea simulării contractului și atribuirea unei cote părți din imobil.

Decizia este irevocabilă din momentul adoptării.

Președintele ședinței Ana Panov
Judecătorul

Natalia Mămăligă

Ala Malîi